

ERMAN
ÖZBAŞARANUMUT OLASILIĞI
THE PROSPECT OF HOPE

06.05-10.06.2017

UMUT OLASILIĞI

CAN ÖZBAŞARAN

*Olsun; doğayı geliştiren araçlar da doğanın kendi yarattığı araçlardır ancak; doğaya katkıda bulunduğunu söylediginiz sanat da doğanın kendi yarattığı bir sanattır...
Doğayı anaran, daha doğrusu, değiştiren bir sanattır bu; ama sanatın kendisi doğadır.*

Shakespeare, *The Winter's Tale* (Kış Masalı); Polixenes, IV. Perde, IV. Sahne

Doğayı dönüştürmek için kullandığımız kültürel araçlar, aslında doğadan türetilmişlerdir. Doğanın dönüşümünde ortak anılardan da bahsedilebilir o halde. Uzamsal yönden dramatik olan bu anılar, zevksizlikten ve faydacılıktan arınmış, daha iyi bir gelecek yaratmak için gerekli esini verebilir bize. Belki de Erman Özbaşaran'ın resimlerinde gördüğümüz "umut" hali budur.

Sanatçı işlerinde, ihtiyaç ve açgözlülüklerine göre inşa eden, tüketen, yok eden ve yeniden üreten "insan"ı inceler. Sanatçının gözünde bu süreç bir döngüdür. İnsanoğlu doğanın bir parçası olarak hayatını keşfederek ve manipüle ederek geçirir. Erman Özbaşaran'ın eserlerinde, insanoğlunun yaratılışından gelen döngüye benzer; üretmek ve yok etmek için sonsuz bir arzu hissedilmektedir. Bu süreçten kaynaklanan karmaşayı ve birikimi tasvir eder. İnsanın şeylerle; şeylerin doğa, tarih ve kültür ile ilişkisini sorgular adeta.

Eagleton doğanın her açıdan kendimizi evimizde hissetme hali olduğunu yazar. Ona göre sembolik düzene girişimiz –dil ve beraberinde getirdikleri ile– kendimiz ve belirleyiciliğimiz arasında doğal bir oyun başlatır ve tarihsel varlıklar olarak bilinen ve içsel olarak zıvanadan çıkmış, kendisiyle özdeş olmayan yaratıklar haline geliriz. Sembol üreten bir yaratığa özgü olan şey, kendisini aşmasının doğasında mevcut olmasıdır: "Sembol, kendimiz ve maddi çevrelerimiz arasında kendisine bir faaliyet alanı açar ve bu alan da onları tarihe dönüştürmemize izin verir." (Terry Eagleton, *Kültür Yorumları*, İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 2005, s.115-116)

Geleneksel toplumlar nasıl ki mitleri, destanları ve şarkıları, barındırdıkları değerleri ifade etmek için kullanyorlarsa Erman Özbaşaran da işlerinde, minyatürünün parçaları olarak, lekeleri, çizgileri, kenarda bırakılmış; belki de hurdalaşmış nesnelere, yıkılmış kaybolmaya yüz tutmuş eski tarihi yapıları, mimari detayları, belirli belirsiz cisimleri ve şekilleri kullanıyor. Eserlerinde arzulu ya da cazibeli üsluplar göreceğimizi sanmıyorum. Çokuluslu şirketlerin gücünü yansıtan, pırl pırl parlayan büro kulelerinden oluşmuş bir kent merkezi de göremeyeceğiz. İlk dönemlerinde, beton ya da çelik yapılara olan ilgisi Özbaşaran'ı bu yapıları fotoğraflayarak işlerinde kurgulamasına yol açıyordu. Kontrolsüz türeyen bu inşa halindeki yapılar üzerine karamsar ve hüznü küçük dokunuşlarda bulunan sanatçı artık kendini mümkün olduğu kadar yeni malzemeler ile fotoğraftan soyutlamaya çalışıyor. İşlerinde fon olarak, bir plan etkisi yaratarak, yok olmaya mahkûm dokular inşa etmeye çalışıyor.

Bu aynı zamanda bir nevi deformasyona da yol açıyor. Kurşun rengi baskınlaşıyor. Parlak renkler kullanılmıyor. Sanatçı sabırla katmanları işliyor. Noktacıklar, damlamalar, lekeler çıkıyor karşımıza, bunlar aslında eserin içindeki unsurları bozmaya yönelik uygulamalar. Birbiri ardına detaylıca dizilmiş ve yerleştirilmiş yığınla sigara kağıdını söylem olarak değil, bir malzeme olarak kullanıyor. İşte de yarıyor; eylemine yeni bir öz kazandırıyor.

Karamsar bir ruh halini çağrıştıran koyu renkler kullanıyor. Ama tualin üzerinde binlerce sigara kağıdı onun elinde bütünlüklü bir yapıya dönüşüyor. Belki bir günbatımı ya da alev alev bir kızıl kıyamet günü... Ya da sınırlarımızı çizen bir tel örgü; boyu ve ebatları gereği de bir duvar. Dalgalı bir deniz etkisinden de bahsedilebilir; sanatçı kısaca rahatsız etmek istiyor. Resimlerinde detaylıca işlenen katmanlar çürüme ve bozulmaya işaret etse de umut etmeye devam etmemizi istiyor. Çünkü Erman Özbaşaran sergisinde kendine ait "sembolik" bir savaş alanı yaratıyor. Bir çatışma alanının ardındaki yıkımı gözler önüne seriyor. Resimlerini minyatür gibi kurgulamaya çalışıyor. Sergilenen işlerdeki noktaların, perspektifi bozuk yapıların aslında, bombaların-kurşunların ardından kalan arazilerdeki izler olduğunu görüyorsunuz. Savaş alanında biriken fiziksel öğelere de biçim vermek gereklidir. Savaş, savaşta neler olup bittiğine, savaşın başından neler geçtiğine ilişkin kuru bir bilgidenden daha heyecan verici bir deneyim olarak algılamamız, aynı zamanda o mekanda zamana verilen biçimi algılamamız sonucudur. Erman Özbaşaran sergisinde bu zamani yaratarak izleyiciyle tartışıyor ve farklı bir iletişim yolu kurarak duyularından koparıyor.

İstanbul'da yaşayan bir sanatçı olarak çağına tanıklık eden bu tartışma ile adeta bir yıkımın kartografik haritasını çıkararak belgeliyor. Eserlerindeki "iz"ler anılara dönüşüyor. Teknik müdahaleleri ve malzeme kullanımı karmaşık olsa da işlerine genel bir dinginlik hâkim. Yıkımın ardından "huzur"un ümit edilerek bulunabileceğine de işaret.

Erman Özbaşaran yarattığı sembollerle, yeni anlam ve biçimleri ortaya çıkararak, daha önce mevcut olmamış bir gerçekliği izleyiciye sunuyor. Bizlere hayatımızın bir noktasında sorun olarak ortaya çıkan ve belki de gerekli olan bir değişime, arzu edilen bir fırsata ya da hatta doğrudan doğruya iyiliğe doğru açılan bir kapı aralıyor.

THE PROSPECT OF HOPE

CAN ÖZBAŞARAN

*Yet nature is made better by no mean
But nature makes that mean: so, over that art
Which you say adds to nature, is an art
That nature makes. [...] this is an art
Which does mend nature, change it rather, but
The art itself is nature.*

Shakespeare, *The Winter's Tale*: Polixenes, Act IV, Scene IV

The cultural tools that we employ to the end of transforming nature are indeed derived from nature. One can therefore talk about common memories insofar as the transformation of nature is concerned. These memories, which are dramatic in terms of space, can give us the necessary inspiration for creating a better future that is free from bad taste and pragmatism. Perhaps it is this state of "hope" that we see in Erman Özbaşaran's paintings.

In his works, Özbaşaran deals with the tendency of "human beings" to construct, consume, destroy, and recreate in pursuance of their needs and greeds. In the artist's view, this is a cyclic process. As parts of nature, human beings spend their time discovering their lives and also manipulating them. In Erman Özbaşaran's works, one perceives an endless desire to construct and destroy, which is reminiscent of the cycle that can be traced all the way back to the creation of human beings. These works virtually depict the chaos and the build-up that originates from this process, and address the relations between human beings and things, and also between things, nature, history, and culture.

Terry Eagleton writes that nature is but a state of mind where we feel at home in every respect. In his view, our entry into the symbolic order, i.e. language and everything that it entails, triggers a natural game between ourselves and our determinants, and in the process, we suffer from inner turmoil and turn into so-called historical creatures that are no longer identical with themselves. It is proper to and inherent in the nature of this symbol-making creature to go beyond itself: "It is the sign which opens up that operative distance between ourselves and our material surroundings which allows us to transform them into history." (Terry Eagleton, *The Idea of Culture*, Malden, Blackwell Publishing, 2005, p. 93).

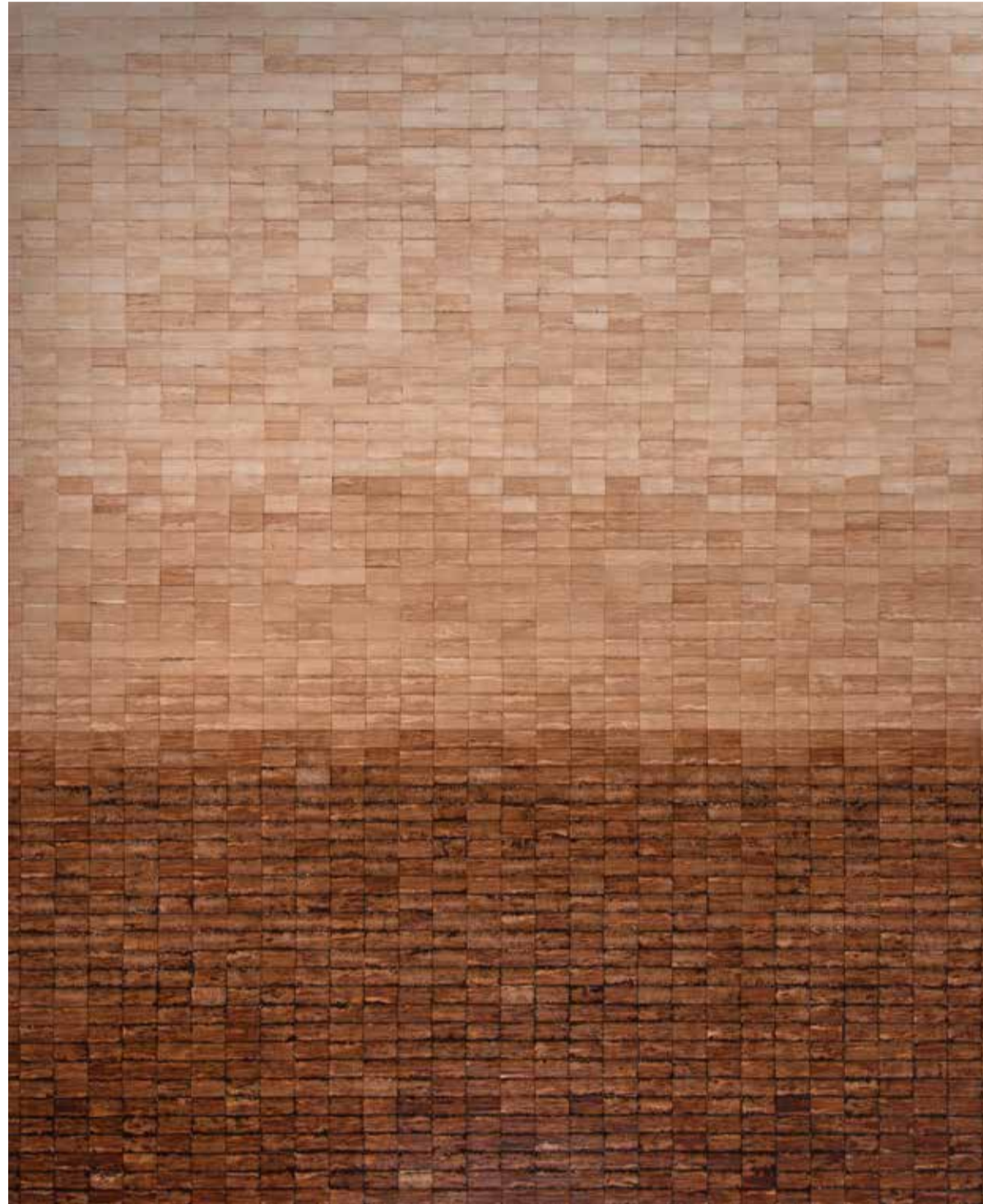
Just like traditional societies, which employ myths, sagas, and songs to give voice to their values, Erman Özbaşaran employs in his works—as parts of his miniatures—objects whose stains and lines are done away with, objects which are perhaps dilapidated, and demolished historic buildings and their architectural details that are about to vanish, all of these appearing as indistinct objects and shapes. I don't believe that we will come across passionate or attractive styles in these works. Neither will we see a city center made up of shiny office towers that suggest the power held by multinational corporations. Özbaşaran took photographs of and integrated concrete or steel structures into his early works due to his interest in such structures. The artist, who put somber and sorrowful touches onto these uncontrollably-multiplying structures under construction, tries nowadays to detach himself from photography as much as possible, using new material. He creates textures that are destined to perish as the backgrounds of his works, which give the impression of a plan.

This leads also to some kind of deformation. Lead color becomes more and more dominant. Bright colors are not used. The artist works diligently on all the layers filled with minuscule dots, drops and stains, all of which are indeed meant to disturb the elements making up the works. Özbaşaran uses the myriad of rolling papers, which are diligently aligned and arranged, not as a discursive medium, but simply as a material. And this works perfectly well, earning the act a new substance.

The prevalence of dark colors attest to a pessimist state of mind on part of the artist during the creation process. However, in his hands, thousands of rolling papers attain unity on the canvas. What we see is a sunset perhaps, or a bedlam with fires burning all over... Or a wire netting that draws our boundaries, or a wall due to its size and dimension... We can also discern a wavy sea at times... To cut a long story short, the artist wants to disturb us. Even though the highly-detailed layers of Erman Özbaşaran's works are suggestive of decay and deterioration, the artist actually wants us to keep hoping. Because, in this exhibition, he creates his own "symbolic" war field, which lays bare the destruction caused by war. Özbaşaran constructs his paintings like miniature paintings. We, as spectators, realize that the dots, and the buildings depicted from a distorted perspective, portray but the traces of bullets and bombs, i.e. the aftermath of war. It is necessary to give form to the elements that build up in the war field. Our perception of war as a thrilling experience rather than a totality of dry facts with regards to what happens at war depends also on whether we can perceive time as shaped by the space in question. With his works in the exhibition, Erman Özbaşaran creates this very time, and manages thus to discuss the issue with his spectators through a different kind of communication, where the spectators are freed from their senses.

As an artist who lives in Istanbul, Turkey, Özbaşaran documents the destruction of his city through this very discussion about the cartographic maps of destruction that he has created, bearing thus witness to our times. He transforms the "traces" in his works into memories. Even though his artistic techniques and use of material is rather complex, the feeling of calm prevails in his works, which makes us hope that destruction may somehow be followed by "peace".

Through the symbols that he creates, Erman Özbaşaran brings to light new meanings and forms, and presents a previously non-existing reality to his spectators. In this manner, he offers us the prospect of change, which emerges as a problem at some point in our lives, and which is perhaps necessary, as well as the prospect of a long-desired opportunity, and downright goodness even.

1

3

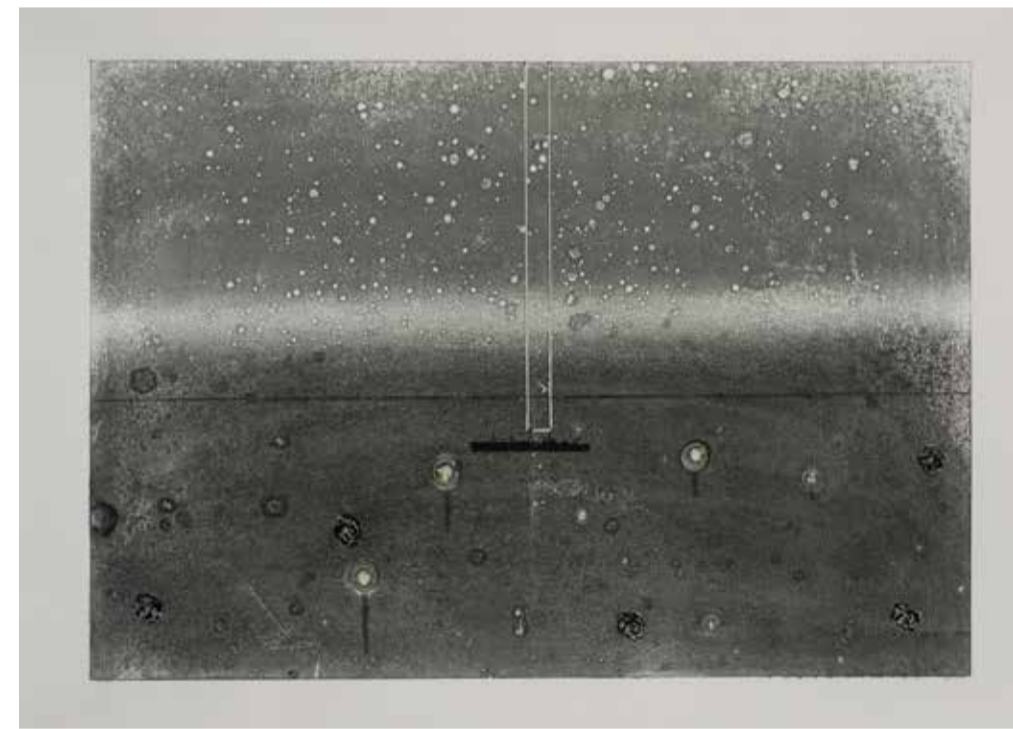
4

5

2

6

7

8

9

- 1 **İsimsiz | Untitled** 2017
Tuval üzerine sigara kağıdı ve mürekkep
Cigarette paper and ink on canvas
237 x 194 cm
 - 2 **İsimsiz | Untitled** 2017
Kâğıt üzerine yağlıboya ve serigrafi
Oil and silkscreen print on paper
70 x 100 cm
 - 3 **İsimsiz | Untitled** 2017
Tuval üzerine sigara kağıdı, Japon kağıdı, çini mürekkebi ve akrilik
Cigarette paper, japanese paper, india ink and acrylic
on canvas
200 x 160 cm
 - 4 **İsimsiz | Untitled** 2017
Tuval üzerine sigara kağıdı ve çini mürekkebi
Cigarette paper and India ink on canvas
237 x 194 cm
 - 5 **İsimsiz | Untitled** 2017
Kâğıt üzerine yağlıboya ve serigrafi
Oil and silkscreen print on paper
100 x 70 cm
 - 6 **İsimsiz | Untitled** 2017
Kâğıt üzerine yağlıboya ve serigrafi
Oil and silkscreen print on paper
70 x 100 cm
 - 7 **İsimsiz | Untitled** 2017
Tuval üzerine sigara kağıdı ve mürekkepli kalem
Cigarette paper and pigmented ink pen on canvas
180 x 200 cm
 - 8 **İsimsiz | Untitled** 2017
Kâğıt üzerine yağlıboya ve serigrafi
Oil and silkscreen print on paper
100 x 70 cm
 - 9 **İsimsiz | Untitled** 2017
Tuval üzerine sigara kağıdı ve çini mürekkep
Cigarette paper and India ink on canvas
180 x 200 cm
- Ön yüz | Front page
İsimsiz | Untitled 2017
Kâğıt üzerine yağlıboya
Oil on paper
50 x 70 cm